

REMCREAD

Empowering Refugee & Migrant Women
through Creative Methods and Digital Literacy

ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Υπηρεσία κατάρτισης στον ψηφιακό γραμματισμό

ΕΝΟΤΗΤΑ 1.3

Συγχρηματοδοτείται από
την Ευρωπαϊκή Ένωση

ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΘΑ ΜΑΘΕΙΣ

01

Τι είναι τα πνευματικά δικαιώματα και πώς προστατεύουν τις διαδικτυακές σας δημιουργίες

02

Πώς να χρησιμοποιείτε νόμιμα το περιεχόμενο άλλων ανθρώπων (μουσική, φωτογραφίες, βίντεο)

03

Πώς να σέβεστε τα δικαιώματα της εικόνας και να προστατεύετε τα προσωπικά δεδομένα στο διαδίκτυο

04

Πώς να ενεργείτε ηθικά και υπεύθυνα στον ψηφιακό κόσμο

Πνευματικά δικαιώματα

Για αρχάριους διαδικτυακούς δημιουργούς

Βασικές αρχές του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας

Η γνώση αυτών των βασικών αρχών θα σας βοηθήσει να δημιουργήσετε περιεχόμενο νόμιμα και να προστατεύσετε το έργο σας από την παράνομη χρήση από τρίτους.

Τι είναι τα πνευματικά δικαιώματα;

Η προστασία της δημιουργικότητας

Τα πνευματικά δικαιώματα είναι μια πολιτική που προστατεύει το πρωτότυπο περιεχόμενο, όπως κείμενα, εικόνες, βίντεο και μουσική.

Αυτόματη κυριότητα

Όταν δημιουργείτε κάτι, έχετε αυτομάτως τα δικαιώματά του - κανείς δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο σας χωρίς την άδειά σας.

Πώς λειτουργεί η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων;

1

Αυτόματη προστασία

Όποιος δημιουργεί πρωτότυπο περιεχόμενο (βίντεο, κείμενο, φωτογραφία) γίνεται αυτόματα κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων του έργου του.

2

Διάρκεια της προστασίας

Η προστασία διαρκεί από τη δημιουργία του έργου και συνήθως για 70 χρόνια μετά τον θάνατο του δημιουργού.

Τι είναι το δημόσιο κτήμα;

Το δημόσιο κτήμα είναι η συλλογή δημιουργικών έργων που δεν προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα από οποιονδήποτε. Το δημόσιο κτήμα περιλαμβάνει έργα που δεν προστατεύονται πλέον από πνευματικά δικαιώματα, όπως πολύ παλιά βιβλία ή ταινίες.

Ελεύθερο για χρήση

Μπορείτε να τα χρησιμοποιήσετε χωρίς να ζητήσετε την άδεια του συγγραφέα.

Τι περιεχόμενο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε;

Δικό σας περιεχόμενο και τραγούδια - η χρήση είναι πάντα ασφαλής.

Δημόσιο κτήμα - χωρίς περιορισμούς.

Άδειες χρήσης Creative Commons:

CC0 - εντελώς δωρεάν.

CC BY - αναφορά του συγγραφέα.

CC BY-SA - αναφορά του συγγραφέα + κοινή χρήση με την ίδια άδεια.

CC BY-NC - μόνο για μη εμπορικούς σκοπούς.

CC BY-ND - χωρίς αλλαγές/τροποποιήσεις.

Ελέγχετε πάντα τους όρους χρήσης.

Τι πρέπει να προσέξετε όταν δημιουργείτε διαδικτυακά;

1

Λογοκλοπή

Μην αντιγράφετε τη δουλειά κάποιου άλλου χωρίς άδεια ή χωρίς να αναφέρετε την πηγή.

2

Μουσική, φωτογραφίες, βίντεο

Βεβαιωθείτε ότι διαθέτετε άδεια χρήσης, ιδίως για εμπορικούς σκοπούς.

3

Δικαίωμα αναφοράς

Μπορείτε να παραθέτετε μικρά αποσπάσματα αρκεί να αναφέρετε την πηγή και τον συγγραφέα. Να θυμάστε: η παράθεση πρέπει να δικαιολογείται από τον σκοπό, π.χ. ανάλυση, κριτική, επεξήγηση.

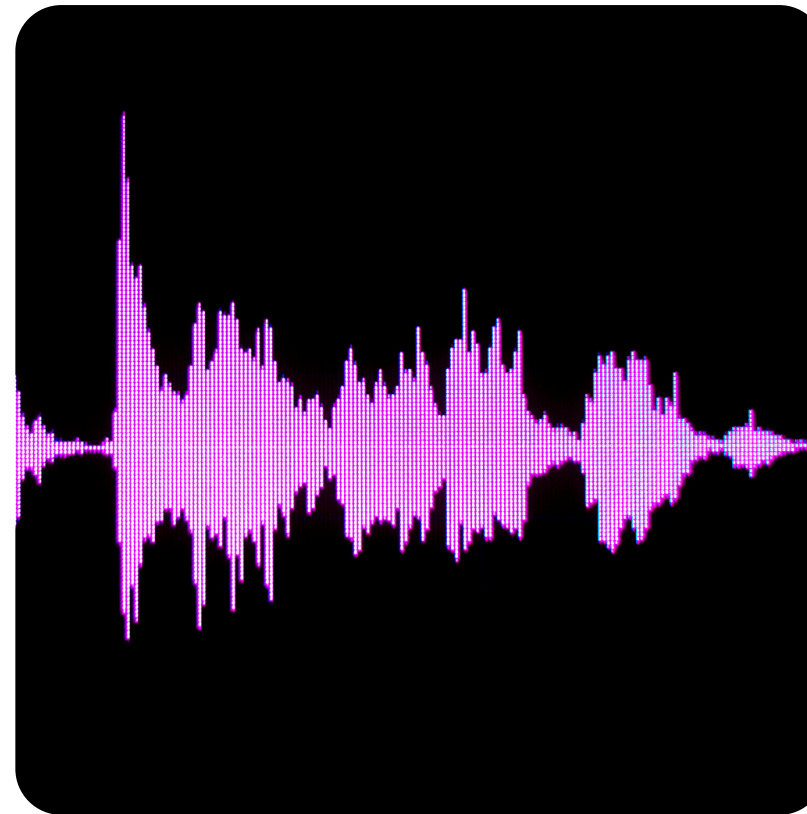

Που μπορείτε να βρείτε νομικό υλικό;

Εικόνες και Γραφικά

- unsplash.com
- pixabay.com
- pexels.com
- freepik.com

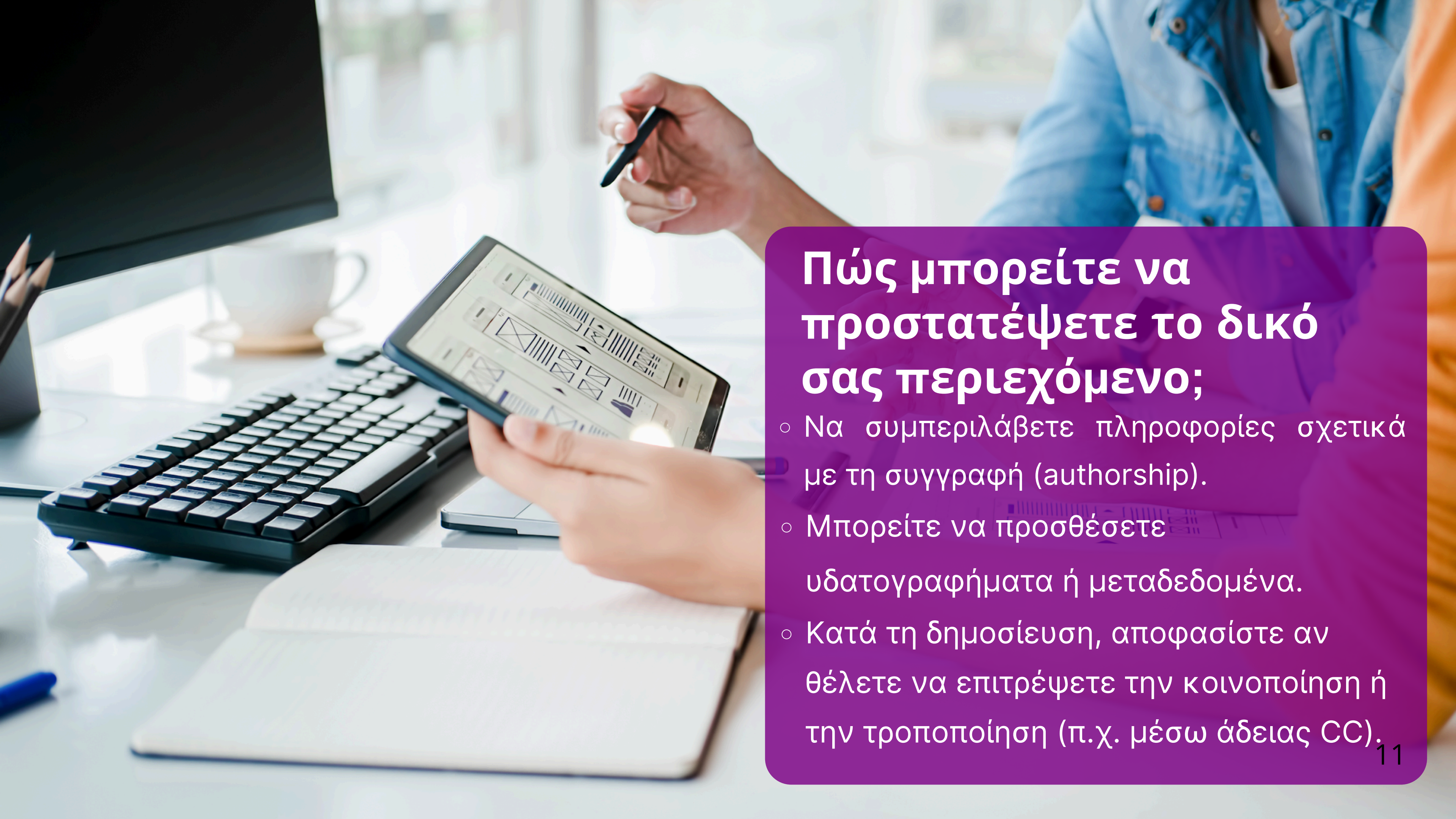
Μουσική και Ήχος

- freesound.org
- ccmixter.org,
- [YouTube Audio Library](https://www.youtube.com/channel/UCq14q333e20oRnR0YU1Zu8g)

Βίντεο

- videvo.net
- coverr.co

Πώς μπορείτε να προστατέψετε το δικό σας περιεχόμενο;

- Να συμπεριλάβετε πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή (authorship).
- Μπορείτε να προσθέσετε υδατογραφήματα ή μεταδεδομένα.
- Κατά τη δημοσίευση, αποφασίστε αν θέλετε να επιτρέψετε την κοινοποίηση ή την τροποποίηση (π.χ. μέσω άδειας CC).

Ποιος έχει τα πνευματικά δικαιώματα μιας εικόνας που δημιουργήθηκε από τεχνητή νοημοσύνη (AI);

Στις περισσότερες χώρες (συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ), αυτή τη στιγμή οι εικόνες που δημιουργούνται αποκλειστικά από τεχνητή νοημοσύνη δεν προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα επειδή:

- δεν δημιουργήθηκαν από ανθρώπους,
- η νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύει την «ανθρώπινη δημιουργικότητα».

Παράδειγμα: αν δημιουργήσετε μια εικόνα στο Midjourney ή το DALL·E – τυπικά δεν είστε ο δημιουργός με την έννοια της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων.

Image generated by Canva AI

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε νομικά εικόνες που έχουν δημιουργηθεί από ΤΝ;

**Ναι – εφόσον το εργαλείο τεχνητής νοημοσύνης
σας χορηγεί άδεια να χρησιμοποιήσετε την εικόνα.**

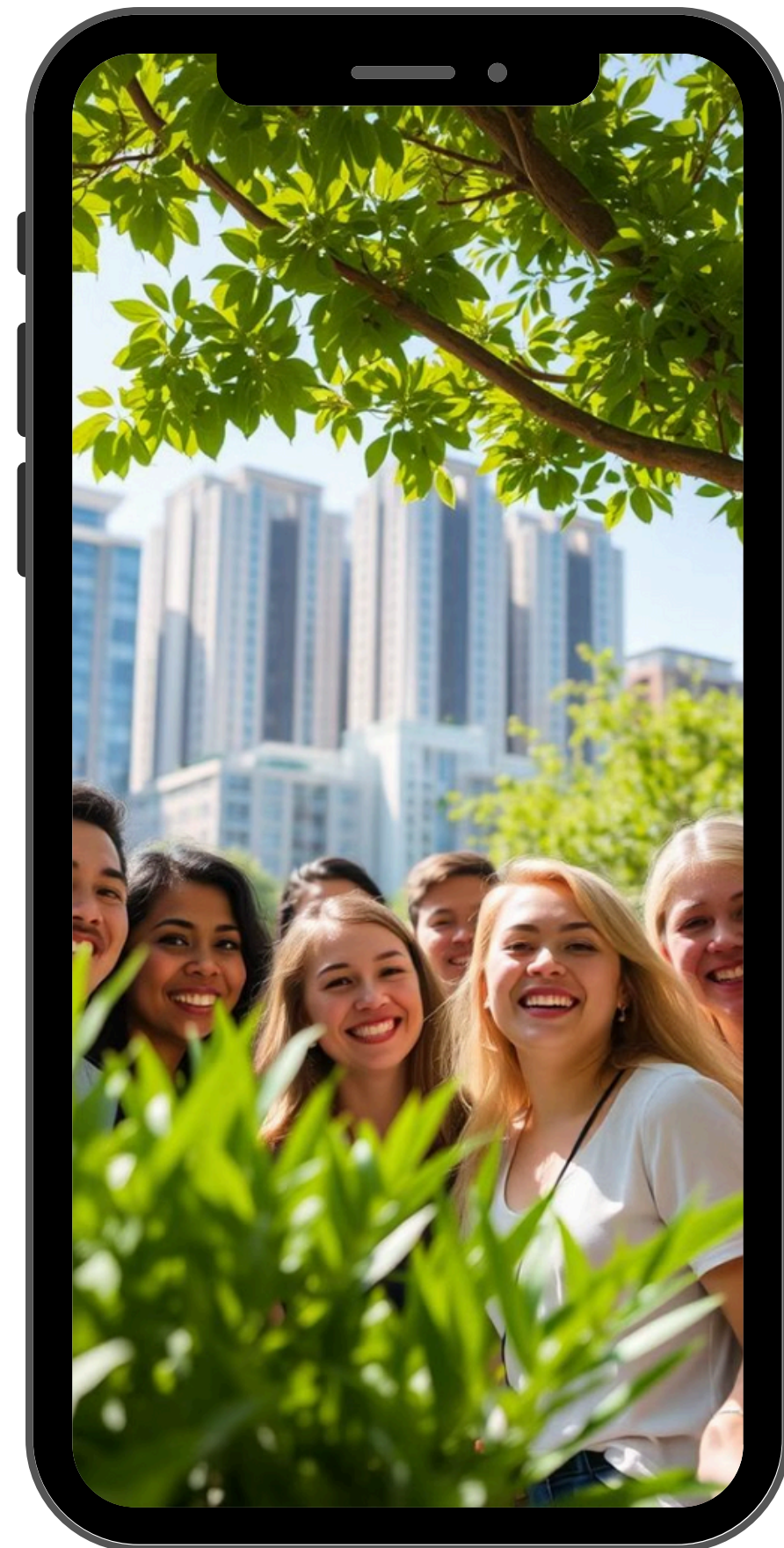
Κάθε εργαλείο έχει τους δικούς του όρους και προϋποθέσεις:

- DALL·E / OpenAI – μπορείτε να χρησιμοποιείτε εμπορικά τις παραγόμενες εικόνες, αλλά δεν έχετε πνευματικά δικαιώματα.
- Midjourney – οι εικόνες είναι δημόσιες, αλλά οι χρήστες με συνδρομητικό πακέτο έχουν ευρεία δικαιώματα χρήσης.
- Canva AI, Adobe Firefly – προσφέρουν άδειες χρήσης που συμμορφώνονται με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (RODO) και τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας.

Δικαιώματα Εικόνας και Προστασία Δεδομένων

Η κατανόηση της διασταύρωσης των δικαιωμάτων εικόνας και της προστασίας δεδομένων είναι κρίσιμη στο σημερινό ψηφιακό περιβάλλον, όπου οι εικόνες κοινοποιούνται και χρησιμοποιούνται ευρέως.

Γιατί είναι αυτό σημαντικό;

- 1** Δημοσιεύοντας φωτογραφίες και βίντεο στο διαδίκτυο, συχνά παραβιάζουμε ακούσια τα δικαιώματα τρίτων.
- 2** Η νομική ευθύνη αφορά όχι μόνο οργανισμούς, αλλά και ιδιώτες.
- 3** Η γνώση των αρχών προστασίας δεδομένων και δικαιώματος δημοσιότητας βοηθά στην αποφυγή νομικών προβλημάτων και στην προστασία της φήμης.

Τι είναι το δικαίωμα δημοσιότητας;

Μια εικόνα είναι οποιαδήποτε μορφή αναπαράστασης ενός ατόμου που επιτρέπει την αναγνώρισή του (π.χ. φωτογραφία, βίντεο, σχέδιο).

Η λήψη και δημοσίευση μιας εικόνας απαιτεί τη συγκατάθεση του απεικονιζόμενου προσώπου, εκτός από αυστηρά καθορισμένες περιπτώσεις (π.χ. δημόσιο πρόσωπο σε δημόσια εκδήλωση).

Εικόνα και προσωπικά δεδομένα

1

Μια εικόνα ενός ατόμου θεωρείται προσωπικό δεδομένο εάν επιτρέπει την ταυτοποίηση του ατόμου αυτού.

2

Κατά τη δημοσίευση φωτογραφιών που περιέχουν εικόνες, πρέπει να εφαρμόζουμε τις διατάξεις του RODO (GDPR):

- Αρχή ελαχιστοποίησης δεδομένων
- Διαφάνεια – ενημέρωση για τους σκοπούς και τη διάρκεια επεξεργασίας
- Δικαίωμα ανάκλησης της συγκατάθεσης

Συγκατάθεση για δημοσίευση εικόνας

Η συγκατάθεση πρέπει να είναι:

- **Ενημερωμένη** – το άτομο γνωρίζει πού και για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιηθεί η φωτογραφία.
- **Εθελοντική** – χωρίς καμία πίεση ή υποχρέωση.
- **Τεκμηριωμένη** – κατά προτίμηση γραπτά ή ηλεκτρονικά.
-

Η συγκατάθεση πρέπει να αναφέρει το πεδίο χρήσης (π.χ. κοινωνικά δίκτυα, ιστοσελίδα, προωθητικό υλικό) και τη διάρκεια.

Προστασία δεδομένων – τι σημαίνει στην πράξη;

- 1** Μην δημοσιεύετε φωτογραφίες που περιλαμβάνουν τρίτους χωρίς τη συγκατάθεσή τους.
- 2** Χρησιμοποιήστε ανωνυμοποίηση: θολώστε τα πρόσωπα, αφαιρέστε τα μεταδεδομένα (τοποθεσία, όνομα), καλύψτε τις φωτογραφίες.
- 3** Αποθηκεύετε τις συγκαταθέσεις και τα έγγραφα σύμφωνα με την αρχή της ασφάλειας των δεδομένων.

Κοινωνικά δίκτυα και νομικοί κίνδυνοι

1

Οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να χρησιμοποιούν τις φωτογραφίες σας – ελέγξτε τους όρους χρήσης.

2

Η κοινοποίηση φωτογραφιών άλλων προσώπων (ακόμα και με ετικέτα) μπορεί να αποτελεί παράβαση.

3

Η χρήση φωτογραφιών τρίτων για προωθητικούς ή εμπορικούς σκοπούς χωρίς άδεια ενέχει κίνδυνο νομικής αγωγής.

Νέες τεχνολογίες - νέες προκλήσεις

- **Η Τεχνητή Νοημοσύνη δημιουργεί εικόνες:** ποιος κατέχει τα δικαιώματα;
- **Αναγνώριση προσώπου:** κίνδυνοι για το απόρρητο, ιδιαίτερα για τα παιδιά.
- **Γεωεντοπισμός και μεταδεδομένα:** οι φωτογραφίες μπορούν να αποκαλύψουν περισσότερα από όσα φαίνονται.

Καλές πρακτικές για διαδικτυακούς εκδότες

1

Λάβετε συγκαταθέσεις και αρχειοθετήστε τις.

2

Περιορίστε την ορατότητα τρίτων σε εικόνες.

3

Χρησιμοποιείτε νόμιμες πηγές για γραφικά και φωτογραφίες.

4

Πάντα να αναγράφετε τον δημιουργό, αν απαιτείται από τους όρους άδειας.

5

Να ενημερώνετε τακτικά τις γνώσεις σας για τη νομοθεσία.

Περίληψη

- Το δικαίωμα δημοσιότητας και η προστασία δεδομένων είναι άρρηκτα συνδεδεμένα.
- Όποιος δημοσιεύει περιεχόμενο στο διαδίκτυο φέρει την ευθύνη για τη νομιμότητά του.
- Μην δημοσιεύετε εικόνες άλλων χωρίς να ζητήσετε άδεια, ακόμα κι αν πρόκειται «μόνο για μια ιστορία».
- Το να ενεργούμε με συνείδηση δεν σημαίνει μόνο να προστατεύουμε τον εαυτό μας από κυρώσεις, αλλά και **να σεβόμαστε τους άλλους και το απόρρητό τους.**

Ηθική στον ψηφιακό κόσμο

Τι είναι η ψηφιακή ηθική;

Η ψηφιακή ηθική είναι ένα σύνολο κανόνων και αξιών που πρέπει να καθοδηγούν τις ενέργειές μας στο διαδικτυακό περιβάλλον.

Αφορά όχι μόνο τη συμμόρφωση με το νόμο, αλλά και την ευθύνη, τον σεβασμό και τη δικαιοσύνη απέναντι σε άλλους χρήστες.

Στο επίκεντρο της ψηφιακής ηθικής βρίσκεται ο άνθρωπος – η αξιοπρέπειά του, το απόρρητό του και η ασφάλειά του.

Netiquette – κανόνες ορθής συμπεριφοράς στο διαδίκτυο

- 1 Σεβασμός στην επικοινωνία** – Ευγένεια προς τους συνομιλητές, ακόμη και αν έχουν διαφορετική άποψη.
- 2 Μη παρενόχληση και επιθετικότητα** – Απαγόρευση ρητορικής μίσους, τρολαρίσματος και προσωπικών επιθέσεων.
- 3 Αποφυγή ανεπιθύμητων μηνυμάτων (spam)** – Μην γεμίζετε τον ψηφιακό χώρο με περιττό περιεχόμενο.
- 4 Προστασία της ιδιωτικότητας** – Μην κοινοποιείτε προσωπικά δεδομένα άλλων χωρίς τη συγκατάθεσή τους.

Ψηφιακή ευθύνη

- Κάθε χρήστης του διαδικτύου έχει επιρροή στο ψηφιακό περιβάλλον.
- Με τη δημοσίευση, το σχολιασμό ή την κοινοποίηση περιεχομένου:
 - Αναλάβετε την ευθύνη για τις συνέπειες των πράξεών σας.
 - Σεβαστείτε τους άλλους – τις απόψεις, τα συναισθήματα και το απόρρητό τους.
 - Σκεφτείτε κριτικά – επαληθεύστε τις πηγές της πληροφορίας.
- Δημιουργήστε μια κουλτούρα εμπιστοσύνης αντί για σύγκρουση και παραπληροφόρηση.

Ψηφιακή ευθύνη

Η σημασία των λέξεων

Οι διαδικτυακές δημοσιεύσεις μπορούν να έχουν πραγματικό αντίκτυπο σε άλλους.

Αλήθεια και αξιοπιστία

Η ανάγκη επαλήθευσης των πηγών της πληροφορίας.

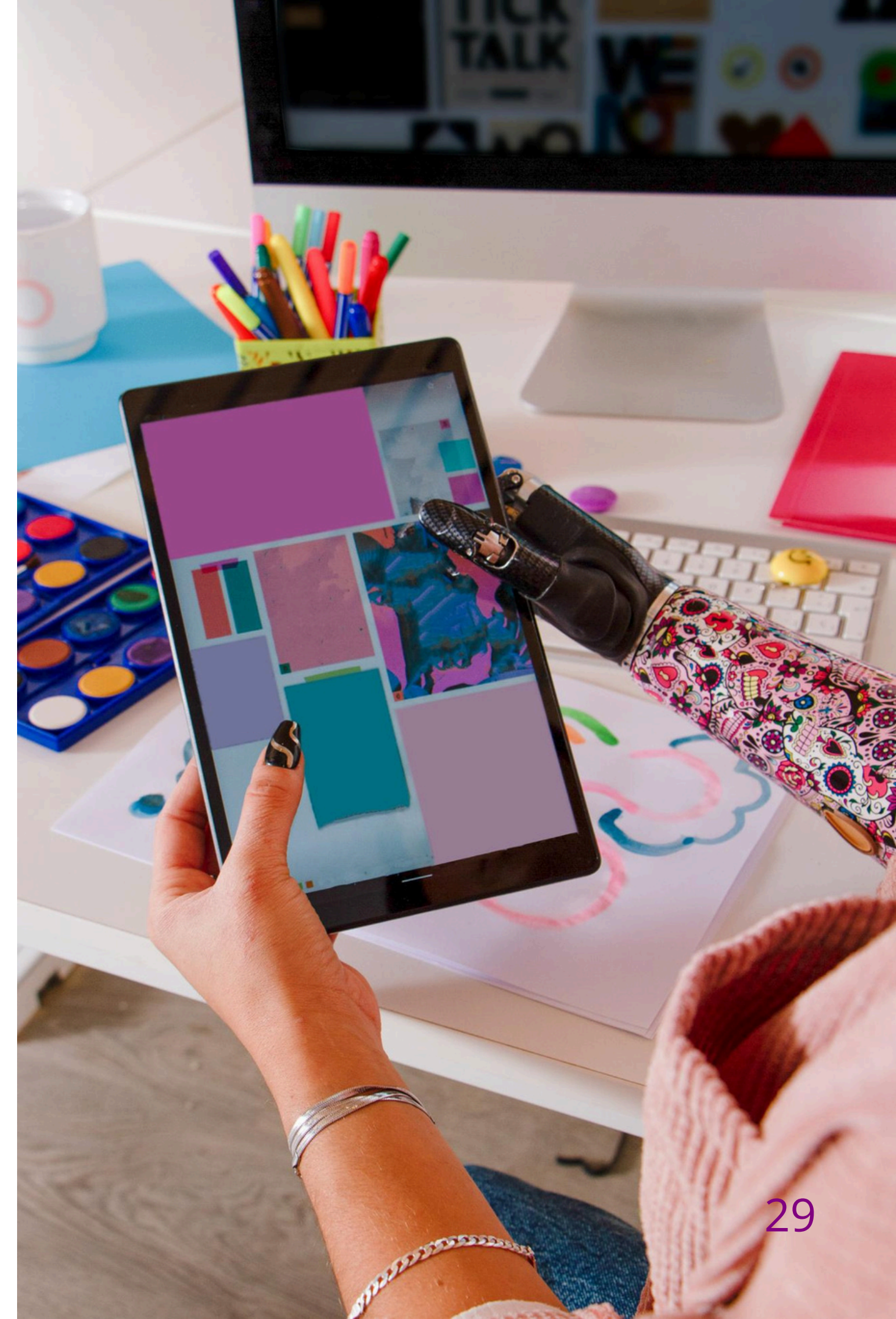
Συμμόρφωση με το νόμο

Απαγόρευση δημοσίευσης περιεχομένου που παραβαίνει το νόμο.

Αξίες σε έναν ψηφιακό κόσμο

- **Ακεραιότητα** – μην αποδίδετε το έργο κάποιου άλλου σε εσάς, μην παραποιείτε πληροφορίες.
- **Σεβασμός** – μην προσβάλλετε, αποκλείετε ή μισείτε.
- **Ευθύνη** – προβλέψτε τις συνέπειες των ενεργειών σας.
- **Ενσυναίσθηση** – υπάρχει ένας άλλος άνθρωπος στην άλλη πλευρά της οθόνης.
- **Η ηθική συμπεριφορά στο διαδίκτυο δεν είναι απλώς μια καλή συνήθεια – είναι προϋπόθεση για υγιή επικοινωνία και συμβίωση online.**

REMCREAD

Empowering Refugee & Migrant Women
through Creative Methods and Digital Literacy

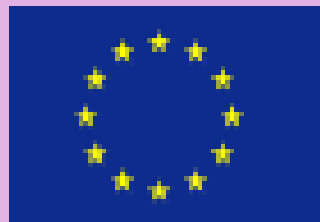
**"ΣΤΑΜΑΤΕΙΣΤΕ ΝΑ
ΟΝΕΙΡΕΥΕΣΤΕ ΚΑΙ
ΑΡΧΙΣΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ"**

REMCREAD

Empowering Refugee & Migrant Women
through Creative Methods and Digital Literacy

Συγχρηματοδοτείται από
την Ευρωπαϊκή ένωση

Project no. 2023-1-PL01-KA220-ADU-000156610

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των/των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Εκτελεστικής Υπηρεσίας Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες γι' αυτές.

Περισσότερες πληροφορίες για το έργο:
<https://www.remcreadwomen.eu/>

